

HAV BRUK 20 30

Tenke globalt, handle lokalt

NORGES UNIKE FORTRINN

Vår lange kystlinje, med store sjøarealer og god vannutskifting, har gitt Norge helt unike fortrinn med tanke på havbruksbasert matproduksjon. De naturgitte vilkårene i kombinasjon med innovativ og industriell utvikling har bidratt til en betydelig matproduksjon og positiv vekst i en rekke kystsamfunn. Havbruksnæringen vil utnytte disse fortrinnene, og gjennom pågående teknologisk og biologisk satsing produsere mer sjømat på en enda mer bærekraftig måte.

Historien om norsk sjømatnæring er også historien om en primærproduksjon som ikke er avhengig av statlige støtteordninger, men som er eksportrettet og i hovedsak klarer å drive lønnsomt. Dette har gitt næringen mulighet til å investere i forskning og utvikling som gjør den verdensledende. Den teknologiske og biologiske utviklingen har bidratt, og vil bidra, til en bærekraftig vekst i Norges produksjon av trygg og sunn mat.

I et globalt perspektiv er det også sentralt at denne teknologien og kunnskapen vil bli brukt i havbruksproduksjonen i andre deler av verden – og gjerne regioner som vil ha mindre mulighet til å bruke ressurser på forskning og utvikling. Norsk havbruksnærings investeringer vil derfor også gi et viktig bidrag til å redusere det miljømessige fotavtrykket i havbruk globalt, og bidra til økt matproduksjon også i andre deler av verden.

Det vil være samfunnsmessig riktig å utnytte dette fortrinnet til energieffektiv produksjon av sunn mat til en verden som vil ha et økende behov for mattilførsel samtidig som det er knapphet på dyrkbar jord og klimavennlig energi.

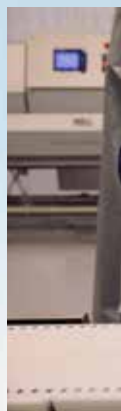
SJØMAT NORGES VISJON

Norsk havbruk skal stå for verdens mest miljøvennlige produksjon av sunn mat. Vi skal levere sjømat, produksjonskompetanse og teknologi i verdensklasse. Gjennom bærekraftig produksjon og innovasjoner skal norsk sjømatnæring være Norges viktigste bidrag til å nå FNs bærekraftsmål.

HAV BRUK 20 30

I 2012 la næringsorganisasjonen Sjømat Norge (daværende FHL) frem rapporten «**Havbruk 2025**». Rapporten beskrev havbruksnæringens ambisjoner og hadde fokus på bærekraft. Arbeidet var basert på en omfattende prosess med medlemsbedriftene i Sjømat Norge og var tett koblet opp mot relevante fagmiljøer. Rapporten høstet anerkjennelse for å være ambisiøs og konkret på vegne av næringen. Havbruk 2025 var en videreføring av at organisasjonen i 2007 la frem visjon, mål og handlingsplan for å redusere rømming, samt av det ble lagt frem mål og strategiplan for å håndtere lakselus i 2009. Dette målrettede arbeidet har gitt resultater i form av betydelig reduksjon i rømt laks og påfølgende lavere innslag av rømt laks i vassdragene. Arbeidet har bidratt til en bedre håndtering av en krevende lakselussituasjon i oppdrettsanleggene, samt økt kunnskap og innovasjon samtidig som man har redusert legemiddelbruken.

Fem år senere er det likevel nødvendig med en revisjon av strategien. Generalforsamlingen i april 2017 konkluderte derfor med å starte prosessen kalt «Havbruk 2030». Dette dokumentet peker ut retningen for arbeidet som er igangsatt og som vil forutsette dialog med næringsaktører, fag- og forskningsmiljøer og miljøinteresser. Resultatene fra arbeidet, som både skal tegne hvordan oppdrettsnæringen skal se ut i 2030 og hvilke tiltak og endringer som kreves, skal legges frem for Sjømat Norges generalforsamling i 2018.

Gjennom prosjektet Havbruk 2030 skal Sjømat Norge utarbeide en samlet strategi for en videre bærekraftig utvikling av havbruksnæringen og hvordan den bør forvaltes i 2030 ved samspill mellom selvpålagte og myndighetspålagte tiltak.

Havbruk 2030 vil derfor angi næringens egne målsetninger og tiltak som næringen bør iverksette for å nå disse. Samtidig skal vi foreslå hvordan myndighetene bør forvalte næringen på beste måte i forhold til de politiske fastsatte målsetninger. Forskning og utvikling, finansiert og utført av både samfunn og næring vil være en viktig premiss for en måloppnåelse.

Utarbeidelse av en plan for en fremtidig forvaltning vil gi organisasjonen en mulighet til å ta en helhetlig gjennomgang av bl.a. hvordan veksten skal reguleres,

lokalitetsareal skal forvaltes og behov for områdesamarbeid. Ved å legge en strategi for dette kan Sjømat Norge, som den største og ledende organisasjonen for havbruksnæringen, arbeide mer langsiktig og målrettet mot felles mål.

Hovedpremissene for reguleringen av havbruksnæringen er at disse bidrar til at utvikling og vekst skjer på en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig måte.

Med de ambisjonene norsk havbruksnæring har fremover, vil økt produksjon medføre;

- 1 ytterligere krav til næringen knyttet til ressursutnyttelse og miljømessig påvirkning,
- 2 ytterligere krav om at samlet miljøpåvirkning (fotavtrykket) per produsert enhet må reduseres på sentrale områder,
- 3 ytterligere krav om en god regulering av næringen, og næringens evne til å tilpasse seg denne.

Kravene som settes for fremtidig akseptabel miljøpåvirkning må ivareta hensynet til store globale utfordringer som utslipp av klimagasser, biodiversitet, rent hav, matsikkerhet for en økende verdensbefolkning og forsvarlig arealdisponering på land og i sjø.

SJØMAT NORGES AMBISJONER OG MÅL

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Målene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling:

1. KLIMA OG MILJØ * 2. ØKONOMI * 3. SOSIALE FORHOLD

Norge har sluttet seg til FNs bærekraftsmål. Sjømat Norges mål for bærekraft i havbruksnæringen er forankret i disse målene. FN stiller opp 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Land fra hele verden har vært aktivt involvert i arbeidet med å utforme målene, og mer enn åtte millioner mennesker har bidratt i prosessen.

FNs organisasjon for ernæring og landbruk (Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) peker i **The Ocean Economy in 2030** på betydningen av havbruk for å løse mange av våre fremtidige globale utfordringer.

Miljømessig bærekraft

Sjømat Norge har ambisjon om å bidra til at FN oppnår følgende bærekraftsmål relatert til miljømessig bærekraft:

Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre.

Stoppe klimaendringene dvs bidra til etterlevelse av Paris-avtalen om reduksjon av klimagassutslipp.

Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av arts mangfold.

Sjømat Norge sitt bidrag til FNs bærekraftsmål er konkretisert ved følgende hovedmål for norsk havbruksnæring. Det endelige strategidokumentet vil beskrive disse målene ytterligere og tiltakene spesifisert:

1. Havbruksnæringen skal ikke ha negativ effekt på artsmangfoldet.

Av krav til produksjonen det vil være relevant å innføre:

- Havbruksnæringen skal bidra til å opprettholde bestandene av norsk laks. Kontroll med lakselus og rømming er en forutsetning for forsvarlig drift (mål 14 og 15).
- Havbruksnæringen skal gjøre rømt laks sporbar tilbake til eier som bidrag i arbeidet for å bevare artsmangfoldet (mål 14 og 15).
- Havbruksvirksomhet skal ikke redusere potensialet for kystfiske gjennom påvirkning på marine bestander som for eksempel kysttorsk og reker (mål 14 og 15).
- Havbruksnæringen skal innen 2030 redusere sine miljømessige fotavtrykk. Dette vil realiseres blant annet ved at en vesentlig andel av fiskefôr skal bestå av animalske og vegetabilske biprodukter, insektprodukter og/eller produkter fra dyrking av mikroorganismer. Valg av råvarer til fôr skal være bærekraftig i forhold til sikring av artsmangfoldet, og til bevaring av regnskog og andre biotoper (mål 12, 13, 14 og 15).
- Råvarer fra havet som går til produksjon av fiskefôr eller direkte til menneske-mat, skal stamme fra bærekraftig høstede bestander. Arter på lavere trofisk nivå inkludert marine alger og zoo- og planteplankton, bør kunne utgjøre en viktig andel av råvarene for sjømatproduksjonen. (mål 12, 13, og 14).

2. Havbruksnæringen skal være en del av løsningen på klimautfordringen

Av krav til produksjonen det vil være relevant å innføre:

- Havbruksnæringen skal med særlig fokus på energieffektivisering, reduksjon av fossilt brensel, valg av kjølemedier og valg av fôrråvarer, redusere sitt klima-fotavtrykk pr. tonn sjømat vesentlig innen 2030 (mål 13, 14 og 15).

3. Havbruksnæringen skal bruke havet på en måte som fremmer en miljømessig bærekraftig utvikling

Av krav til produksjonen det vil være relevant å innføre:

- Havbruksnæringen skal med økt produksjon ikke øke sitt utslipp av slam og næringssalter slik at det truer økosystemet i havet (mål 14 og 15).
- Havbruksnæringen skal være en aktiv pådriver for økt bruk av miljø-dokumentasjon i hele verdikjeden (mål 8, 12, 13, 14 og 15).
- All marin matproduksjon er avhengig av et rent hav. Norsk havbruksnæring vil jobbe aktivt for full kontroll med egne utslipp i forbindelse med sjømat-produksjonen (mål 14).
- Sjømatselskapene forplikter seg til å fortsatt bidra til opprydningsaksjoner av forurensning fra annen menneskelig aktivitet langs kysten (mål 14).
- Løpende kunnskapsoverføring fra norsk havbruksnæring til den internasjonale havbruksnæringen skal bidra til å gjøre denne mer bærekraftig (mål 8, 12, 13, 14 og 15).

Sosial og økonomisk bærekraft

Sjømat Norge skal bidra til at FN oppnår følgende bærekraftsmål relatert til sosial og økonomisk bærekraft:

Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon.

Norsk havbruksnærings bidrag til FNs bærekraftsmål er konkretisert ved følgende mål:

1. Havbruksnæringen skal bidra til å øke verdens matvareproduksjon

Av krav til produksjonen det vil være relevant å innføre:

- Kunnskaps- og teknologioverføring fra norsk havbruksnæring skal bidra til at den internasjonale akvakulturnæringen øker sin produksjon og reduserer sitt miljømessige fotavtrykk pr tonn sjømat i vesentlig grad (mål 2, 3, 8, 9, 12, 13, 14 og 15).
- Matproduktive sjøareal skal prioriteres brukt til fiskeri- og havbruksvirksomhet.
- Norsk havbruksnæring skal med sin ressurseffektive matproduksjon bidra til at økning av matproduksjon til 5 millioner tonn sunn sjømat innen 2050 (mål 2 og 3).

2. Havbruksnæringen skal bidra til en positiv norsk samfunnsutvikling

Av krav til produksjonen vil det være relevant å innføre:

- Norsk verdiskaping relatert til havbruk skal dobles innen 2030. Det vil bidra til økte skatteinntekter og flere arbeidsplasser (mål 8).
- Havbruksnæringen skal ha dialog på lokalnivå for å bidra til at legitime behov til lokalsamfunn i størst mulig grad blir ivaretatt. (mål 8).

3. Havbruksnæringen skal bidra til at levestandarden i verden bedres

Av krav til produksjonen vil det være relevant å innføre:

- Havbruksnæringen skal gjennom egne produksjonsaktiviteter, samt overføring av teknologi, kunnskap og høye standarder til internasjonal akvakultur bidra til anstendig arbeid og økonomisk vekst i de områdene som har en vesentlig akvakultur-produksjon, er leverandører av råvarer eller teknologi til havbruksnæringen (mål 8).
- Havbruksnæringen skal holde høye standarder for arbeidstageres helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS) i egne virksomheter, og bidra til inkluderende jobbmuligheter og anstendige arbeidsforhold hos leverandører i inn- og utland (mål 8).

SJØMAT NORGES BÆREKRAFTSMÅL I ET GLOBALT PERSPEKTIV

All matvareproduksjon vil i større eller mindre grad påvirke miljøet. I diskusjonen om hva en forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst faktisk innebærer, er det viktig å sette denne inn i et perspektiv som også inkluderer de store globale utfordringene, og som også tar hensyn til de nasjonale samfunnsmessige positive konsekvensene av å videreutvikle norsk havbruksnæring. Sjømat Norge har satt seg som mål å sikre at havbruksproduksjonen oppfyller FNs globale bærekraftsmål, gjennom lokale og internasjonale tiltak.

Sjømat Norge dekker hele verdikjeden, fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Medlemmene består av omlag 500 bedrifter med 12.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service.

A photograph of a fishing vessel's deck, likely a salmon trawler, with a large crane and a fishing net. The scene is overcast and foggy. Several crew members in high-visibility gear are visible on the deck. A large black flexible hose or pipe runs across the deck. The text "Les mer her: sjomatnorge.no" is overlaid in the center.

Les mer her:
sjomatnorge.no

SjømatNorge

TRONDHEIM
Postboks 1214 Torgard
7462 TRONDHEIM
Besøksadresse: Brattørkaia 13 B

T: 99 11 00 00
E: firmapost@sjomatnorge.no
sjomatnorge.no